

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
ТА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

ОБЛІКОВА КАРТКА
об'єкта культурної спадщини

Поселення Патлаївка II

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Археологічний	Визначне місце	На державний облік не взято

1. Дата утворення об'єкта:

Ранній залізний вік, скіфський час, V — IV ст. до н. е.

2. Місцезнаходження об'єкта

м. Полтава, Полтавська міська рада, Київський район, на південний захід над с. Патлаївка Кротенківської сільської ради Полтавського району, за 1,25 км на північний схід від Яківчанського шляхопроводу через залізницю «Київ — Харків», 0,7 км в тому ж напрямку від пам'ятного знаку на місці командного пункту Петра I під час Полтавської битви 1709 р.

Географічні координати окремих точок на межах поселення:

Межі	Градуси, мінути, секунди (датуm WGS 84)	
	N	O
північно-західна	49°38'33.778"	34°34'09.293"
північно-східна	49°38'33.119"	34°34'26.472"
південно-східна	49°38'26.912"	34°34'25.180"

Під'їзд у м. Полтаві — маршрутним автобусом за № 5 до зупинки «Поворот» перед Яківчанським шляхопроводом, далі — пішим ходом стежкою і польовою дорогою на північний схід в бік с. Патлаївки.

3. Охоронний номер пам'ятки

Охоронний номер не присвоєно.

4. Дати і номери рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки

Взяття на попередній облік: Рішення позачергової 58-ї сесії 5-го скликання Полтавської міської ради від 21.10.2010 р. «Про затвердження Списку об'єктів культурної спадщини» № (п. 8), наказ управління культури Полтавського МВК від 21.01.2011 р. № 17-д «Про затвердження «Списку об'єктів культурної спадщини міста Полтава».

Південно-західна частина поселення, згідно із Історико-архітектурним опорним планом і спеціальною науково-проектною документацією для визначення історичних ареалів та меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування м. Полтава, затвердженими рішенням позачергової 37-ї сесії шостого скликання Полтавської міської ради від 27.12.2013 р., входить до *третього історичного ареалу* міста, що охоплює територію Державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви» та групову охоронну зону заповідника і психіатричної колонії.

5. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Лісові насадження, польова дорога, сільськогосподарські орні угіддя.	Територія поселення.	Лісові насадження, оборонні позиції часу Другої Світової війни.

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Поселення розташоване на підпрямокутної форми залісненому мису високого корінного берега р. Ворскли (300 x 500 м), що здіймається на рівнем заплави на 73 м край південно-західної околиці села (між сосновим лісом і дібровою), за 0,2 км на північний захід від колишньої поміщицької садиби, лівобіч від польової дороги с-ще Яківці — с. Патлаївка та безпосередньо на північний захід (через яр) від старого Патлаївського кладовища. Поселення розміщується над краєм Ворсклинської долини між двома селищами скіфського часу —Патлаївка I і III.															
Характеристика об'єкта	Займає площину ледь горбкуватого плато мису, оточену з широтних боків зволоженими залісненими ярами, вкриті листяними лісовими насадженнями, що має прогалину в центрі, котра використовується під городи. Селище видовжене за віссю північний захід – південний схід, в тому числі займаючи злегка понижені краї мису. Його довжина — 450 – 500 м, ширина з північного сходу на південний захід — 200 – 300 м. Підйомні матеріали зустрічаються також вздовж польової дороги та розораної площини основи мису від плато з південно-західного боку, на відстані 30 – 60 м від лісових насаджень, де помітні окремі попелясті плями розораних заглиблених будівель. Загальна площа поселення — 12,5 га. Посередині вкритої лісом території селища розташована розорана ділянка городів розміром 45 – 150 x 190 м, площею близько 1,9 га. На її площині підвищеннями в 0,3 – 0,4 м і попелястим складом ґрунту вирізняються три округлої форми зольники діаметром 30 (№ 1) і 10 – 13 м (№№ 2-3). Їх поверхня тривалий час розорювалася, тому містить численні уламки ліпного посуду, обмазки, фрагменти античних амфор, виробів з кварциту тощо. Знахідки переважно відносяться до <i>скіфського часу</i> (V-IV ст. до н. е.), виявлено кілька уламків гончарного посуду <i>черняхівської культури</i> (IV – поч. V ст. до н.е.). Географічні координати умовних центрів зольників наступні: <table><tr><th>№ п/п</th><th colspan="2">градуси, мінути, секунди (datum WGS 84)</th></tr><tr><td></td><th>N</th><th>O</th></tr><tr><td>1</td><td>49°38'30.199"</td><td>34°34'21.306"</td></tr><tr><td>2</td><td>49°38'28.511"</td><td>34°34'25.115"</td></tr><tr><td>3</td><td>Не визначалися</td><td>Не визначалися</td></tr></table> Товщина культурних нашарувань, за результатами обстежень, становить 0,5-0,6 м. Більше двох третин площі селища вкрито лісовими насадженнями і кущами. На заліснених ділянках є рештки кількох бліндажів і окопів часу Другої світової війни, влаштованих здебільшого край схилів мису.	№ п/п	градуси, мінути, секунди (datum WGS 84)			N	O	1	49°38'30.199"	34°34'21.306"	2	49°38'28.511"	34°34'25.115"	3	Не визначалися	Не визначалися
№ п/п	градуси, мінути, секунди (datum WGS 84)															
	N	O														
1	49°38'30.199"	34°34'21.306"														
2	49°38'28.511"	34°34'25.115"														
3	Не визначалися	Не визначалися														
Наявність творів мистецтва	Твори мистецтва на території поселення відсутні.															

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий, задовільний, незадовільний, аварійний	Основним матеріалом для побудови споруд на території поселення були дерево і глина, заглиблені частини котлованів будівель споруджувалися у ґрунті і материковому суглинку. Стан збереження селища — задовільний.
--	--

9. Наявність науково-дослідної і науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Научный отчёт	1985	Кулатова И.Н., Супруненко А.Б. (Полтавський краєзнавчий музей)	Науковий архів Інституту археології НАН України (м. Київ), фонд експ., 1985/102.
Науковий звіт	2003	Супруненко О.Б., Пуголовок Ю.О. (Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Науковий архів Інституту археології НАН України (м. Київ), фонд експ., 2003/141; Науковий архів Центру охорони та досліджень пам'яток археології уп-равл. культури Полтав. ОДА, фонд експ., спр. 379.
Матеріали інвентаризації	2013	Мироненко К.М., Супруненко О.Б. (Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Науковий архів Центру охорони та досліджень пам'яток археології уп-равл. культури Полтав. ОДА, фонд пам'яткоохор. робіт, спр. 92.
Історико-архітектурний опорний план, спеціальна науково-проектна документація для визначення історичних ареалів та меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування м. Полтава	2013	Вадімов В.М., докт. архітектури, проф. (наук. керівник), Поштаренко Ю.Г., Халепа С.Я., Супруненко О.Б., Мироненко К.М. та ін. (Український ДНДП «Укр-НДПроектреставрація», Управління з питань містобудування та архітектури виконкому Полтавської міськради, Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Затверджений рішенням позачергової 37-ї сесії шостого скликання Полтавської міської ради від 27.12.2013 р.

10. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	Виявлені в ході обстежень селища матеріали зберігаються у колекції Полтавського краєзнавчого музею.
Архівні матеріали	1. Кулатова И.Н., Супруненко А.Б. Отчет о раскопках и разведках в Поворсклье в 1985 г. // НА ІА НАНУ. — Ф. е. — 1985/102. — №№ 21886-21887; НА ПКМ. — Спр. 03-233/1-4. — Арк.7-8

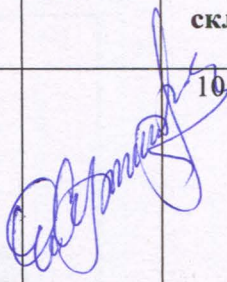
	2. Супруненко О.Б., Пуголовок Ю.О. Звіт про розвідки на території м. Полтави і в Полтавському районі Полтавської області у 2003 році з підготовки археологічної частини тому «Зводу пам'яток історії та культури» // НА ІА НАНУ. — Ф. е. — 2003/141; НА ЦОДПА. — Ф.е. — Спр. 379. — Арк. 9, рис. 13 – 14.
Бібліографічні матеріали	3. Супруненко А.Б. Археологические памятники территории г. Полтавы и окрестностей: Каталог. — Полтава: изд. ПКМ, 1988. — С. 13, 22. 4. Супруненко О.Б. Пам'ятки археології в межах Полтави // Добромисл. — Полтава, 1993. — № 2 (3). — С. 88 – 94. 5. Кулатова І.М., Супруненко О.Б. Пам'ятки археології на території заповідника «Поле Полтавської битви» // Північна війна та її наслідки для України: зб. н. пр. — Полтава: ІКЗ «Поле Полтавської битви», 1992. — Вип. 1. — С. 35. 6. Супруненко О.Б. На землі Полтавській: Пам'ятки археології Полтави та околиць. — Полтава: Археологія, 1998. — 158 с. 7. Полтава: Історичний нарис / Наук. ред. Супруненко О.Б. та ін. — Полтава: Полтавський літератор, 1999. — С. 12. 8. Супруненко О.Б., Пуголовок Ю.О. Археологічні розвідки у м. Полтава та Полтавському районі // Археологічний літопис Лівобережної України. — Полтава: Археологія, 2005. — № 1-2 (17-18). — С. 132 – 147.

11. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
<i>Графічні матеріали</i>			
1-2. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Картосхеми місцезнаходження і розміщення на території міста.	1	2013	Коверко А.В.
3. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Детальна карта місця знаходження (основа: Генеральний штаб. — М-36-94 -А-а. — Полтава. — М.: ГУГК, 1990).	1	2013	Коверко А.В., Супруненко О.Б., Шерстюк В.В.
4. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Генеральний план з позначенням зольників.	1	2013	Коверко А.В., Супруненко О.Б.
<i>Фотофіксація</i>			
5. Полтава, м., поселення Патлаївка II та сусідні археологічні об'єкти скіфського часу на космічному фотознімку. Програма «Google Earth».	1	2013	Коверко А.В., Супруненко О.Б., Шерстюк В.В.
6. Полтава, м. Вигляд на поселення Патлаївка II. З півдня.	1	2012	Супруненко О.Б.
7. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Зольник 1. З півден. сходу.	1	2014	Супруненко О.Б.
8. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Розорана частина. З півдня.	1	2014	Супруненко О.Б.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний науковий співробітник Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації, заслужений працівник культури України	кандидат історичних наук, старший науковий співробітник	О.Б. Супруненко		10.01.2014

Керівник органу охорони культурної спадщини —

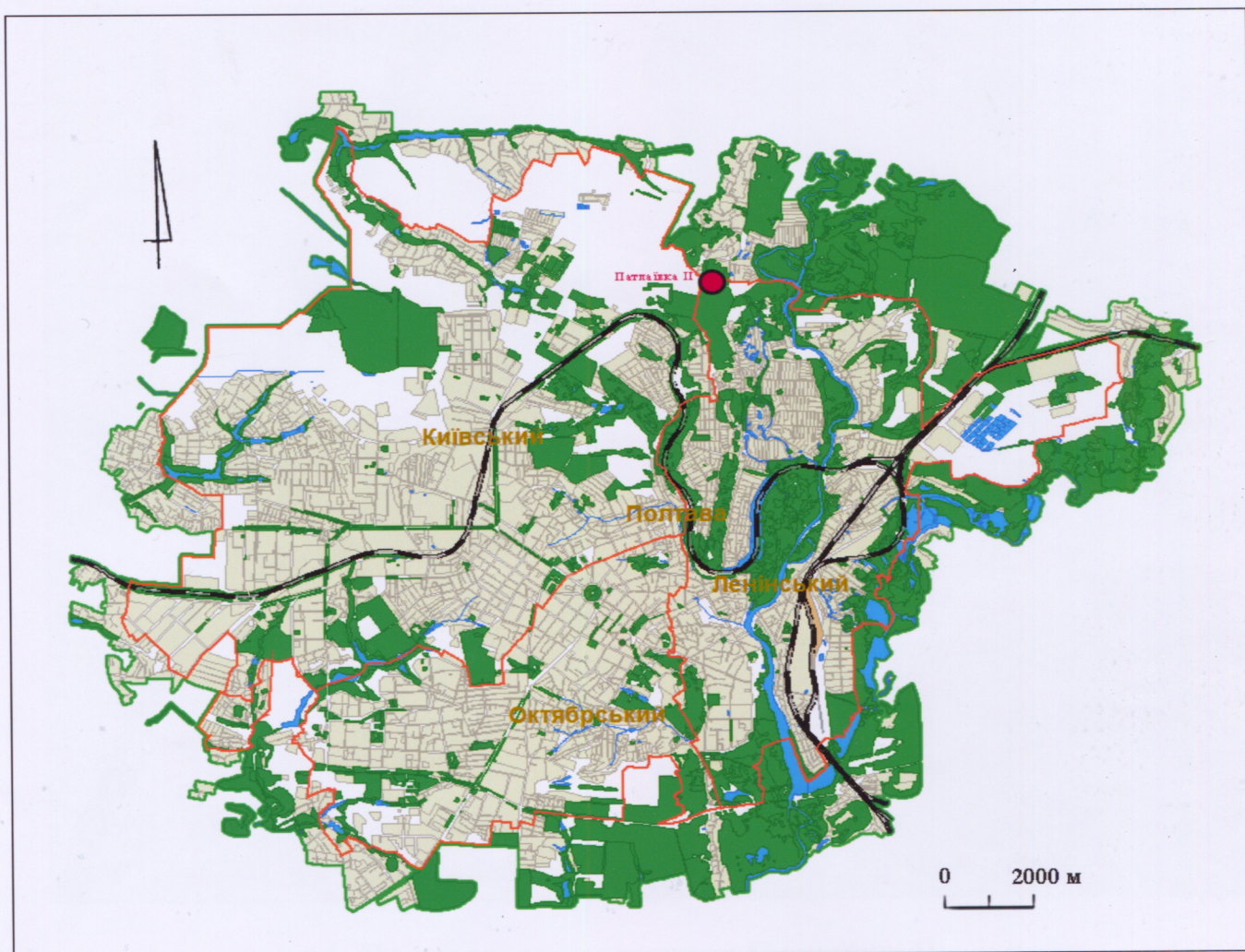
Начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації

Г.І. Фасій

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

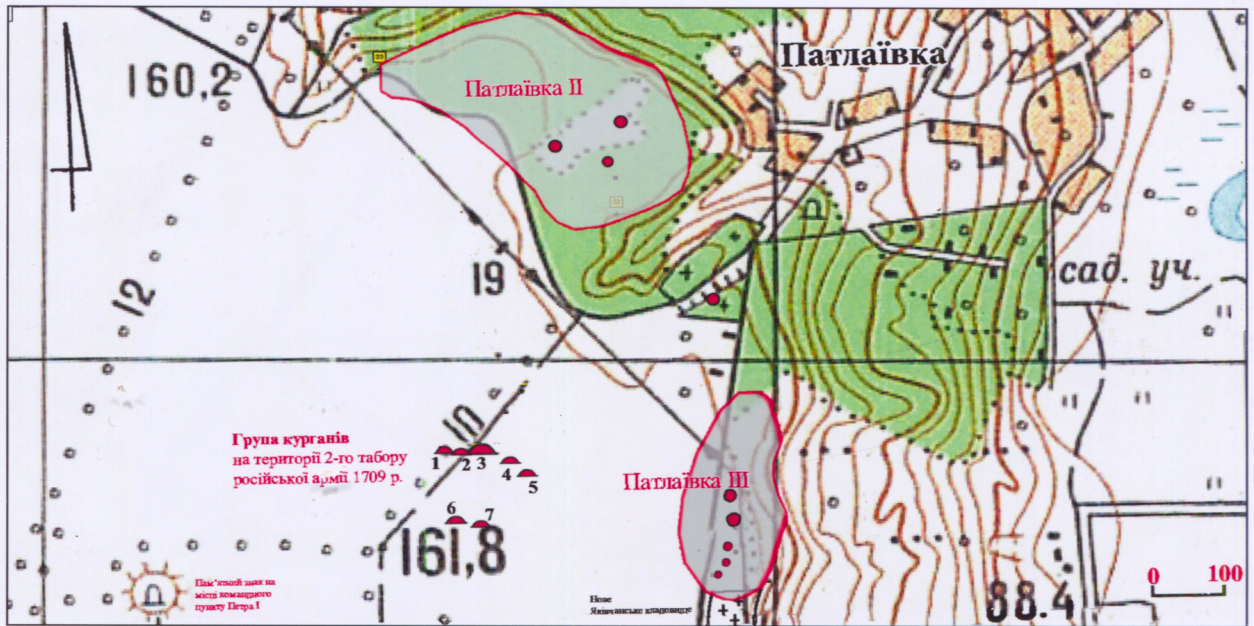

Ілюстрації

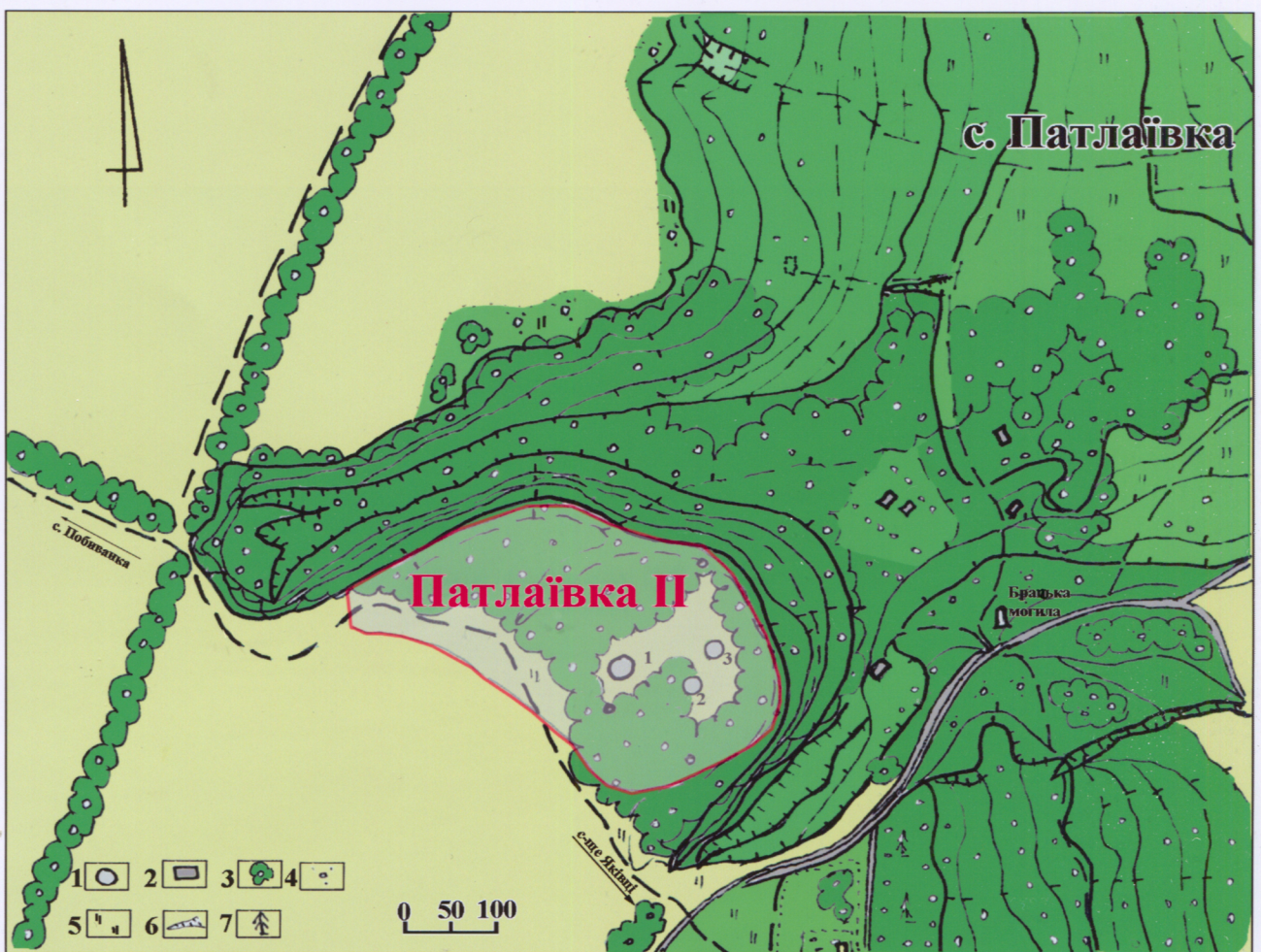

1-2. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Картосхеми місцезнаходження і розміщення на території міста.

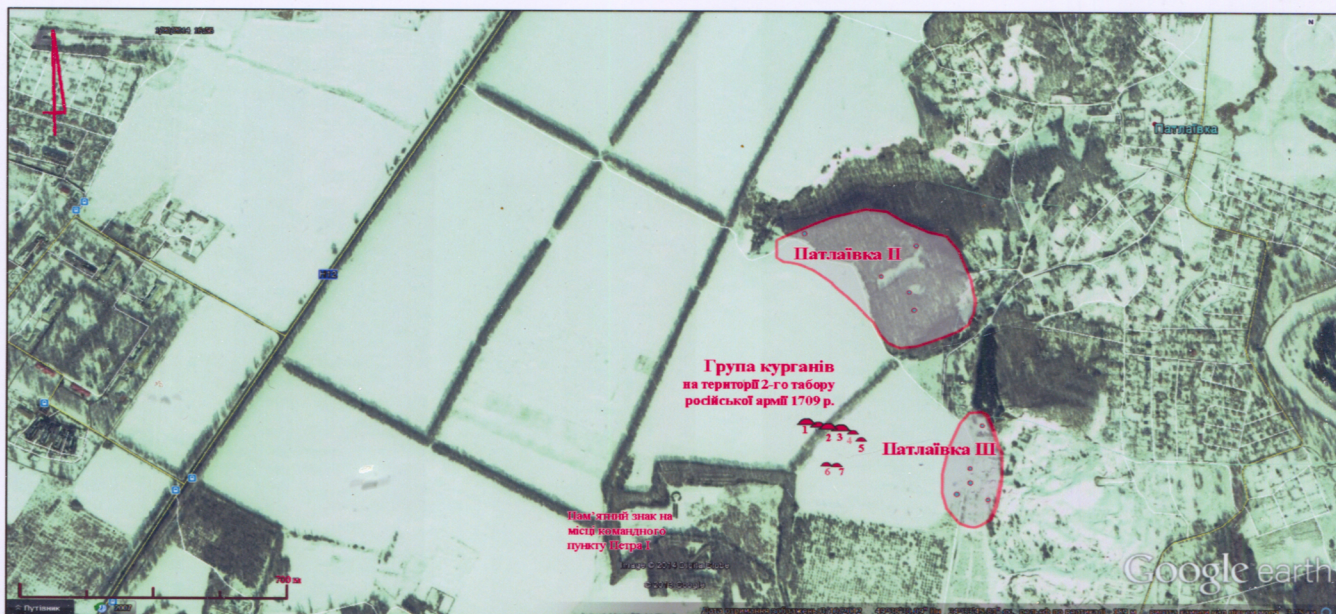
3. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Детальна карта місця знаходження (основа: Генеральний штаб. — М-36-94 -А-а. — Полтава. — М.: ГУГК, 1990).

4. Полтава, м., поселення Патлаївка II.
Генеральний план з позначенням зольників.

Умовні позначення: 1 — зольники; 2 — будинки; 3 — лісонасадження; 4 — кущі;
5 — задерновані ділянки; 6 — яри; 7 — сосновий ліс.

5. Полтава, м., поселення Патлаївка II та сусідні археологічні об'єкти скіфського часу на космічному фотознімку. Програма «Google Earth».

6. Полтава, м. Вигляд на поселення Патлаївка II. З півдня.

7. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Зольник 1. З південного сходу.

8. Полтава, м., поселення Патлаївка II. Розорана частина. З півдня.

«Затверджую»

Начальник управління
культури Полтавської
обласної державної
адміністрації

Фасій Г.І.

21 січня 2014 р.

АКТ № 21

обстеження технічного стану об'єкта археології

— поселення скіфського часу Патлаївка II у м. Полтаві.

м. Полтава

20 січня 2014 р.

Ми, що нижче підписалися, — директор Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської обласної державної адміністрації Кулатова І.М., завідуючий відділом Центру Мироненко К.М., завідуючий відділом Центру Шерстюк В.В., провідний науковий співробітник Центру Супруненко О.Б., склали цей акт про те, що цього числа проведене обстеження технічного стану археологічного об'єкта — поселення Патлаївка II у м. Полтаві.

Внаслідок обстежень об'єкта археології встановлено:

I. Місце розташування об'єкту.

м. Полтава, Полтавська міська рада, Київський район, на південний захід над с. Патлаївка Кротенківської сільської ради Полтавського району, за 1,25 км на північний схід від Яківчанського шляхопроводу через залізницю «Київ — Харків», 0,7 км в тому ж напрямку від пам'ятного знаку на місці командного пункту Петра I під час Полтавської битви 1709 р.

Географічні координати окремих точок на межах поселення:

Межі	Градуси, мінути, секунди (датум WGS 84)	
	N	O
північно-західна	49°38'33.778"	34°34'09.293"
північно-східна	49°38'33.119"	34°34'26.472"
південно-східна	49°38'26.912"	34°34'25.180"

Поселення розташоване на підпрямокутної форми залісненому мису високого корінного берега р. Ворскли (300 x 500 м), що здіймається на рівнем заплави на 73 м край південно-західної околиці села (між сосновим лісом і дібровою), за 0,2 км на північний захід від колишньої поміщицької садиби, лівобіч від польової дороги с-ще Яківці — с. Патлаївка та безпосередньо на північний захід (через яр) від старого Патлаївського кладовища.

Розміщується над краєм Ворсклинської долини між двома селищами скіфського часу — Патлаївка I і III.

II. Загальний стан об'єкту.

2. Займає площину ледь горбкуватого плато мису, оточену з широтних боків зволоженими залісненими ярами, вкриту листяними лісовими насадженнями, що має прогалину в центрі, котра використовується під городи.

Селище видовжене за віссю північний захід – південний схід, в тому числі займаючи злегка понижені краї мису. Його довжина — 450 – 500 м, ширина з північного сходу на південний захід — 200 – 300 м. Підйомні матеріали зустрічаються також вздовж польової дороги та розораної площини основи мису від плато з південно-західного боку, на відстані 30 – 60 м від лісових насаджень, де помітні окремі попелясті плями розораних заглиблених будівель. Загальна площа поселення — 12,5 га.

Посередині вкритої лісом території селища розташована розорана ділянка городів розміром 45 – 150 x 190 м, площею близько 1,9 га. На її площині підвищеннями в 0,3 – 0,4 м і попелястим складом ґрунту вирізняються три округлої форми зольники діаметром 30 (№ 1) і 10 – 13 м (№№ 2-3). Їх поверхня тривалий час розорювалася, тому містить численні уламки ліпного посуду, обмазки, фрагменти античних амфор, виробів з кварциту тощо. Знахідки переважно відносяться до скіфського часу (V-IV ст. до н. е.), виявлено кілька уламків гончарного посуду черняхівської культури (IV – поч. V ст. до н.е.).

Географічні координати умовних центрів зольників наступні:

№ п/п	градуси, мінуты, секунди (датум WGS 84)	
	N	O
1	49°38'30.199"	34°34'21.306"
2	49°38'28.511"	34°34'25.115"
3	Не визначалися	Не визначалися

Товщина культурних нашарувань, за результатами обстежень, становить 0,5-0,6 м.

Більше двох третин площі селища вкрито лісовими насадженнями і кущами. На заліснених ділянках є рештки кількох бліндажів і окопів часу Другої світової війни, влаштованих здебільшого край схилів мису.

Рекомендується до включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як комплексний об'єкт археології місцевого значення згідно із рішенням позачергової 58-ї сесії 5-го скликання Полтавської міської ради від 21.10.2010 р. «Про затвердження Списку об'єктів культурної спадщини» № (п. 8), наказом управління культури Полтавського МВК від 21.01.2011 р. № 17-д «Про затвердження «Списку об'єктів культурної спадщини міста Полтава».

Південна третина площі поселення, за Історико-архітектурним опорним планом і спеціальною науково-проектною документацією для визначення історичних ареалів та меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування м. Полтава, затвердженими рішенням позачергової 37-ї сесії шостого скликання Полтавської міської ради від 27.12.2013 р., входить до *третього історичного ареалу* міста, що охоплює

територію Державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви» та групову охоронну зону заповідника і психіатричної колонії.

Акт складений у 4-х примірниках.

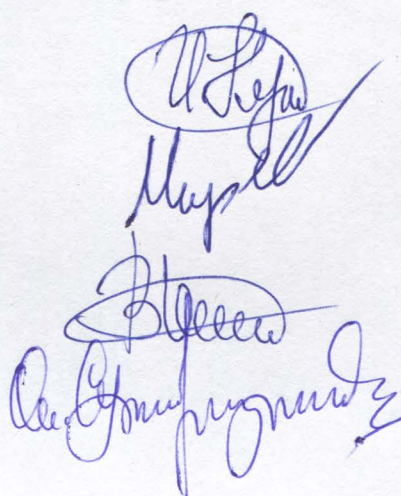
Підписи:

Директор Центру

Завідуючий відділом

Завідуючий відділом

Повідний науковий співробітник

І.М. Кулатова

К.М. Мироненко

В.В. Шерстюк

О.Б. Супруненко

